

اوپنات گمرومپو گمرومپو

هفته لقی سیاسی ، ادبی ، علمی غزته در

جلد : ۳

سنه : ۲ ۲۰ ربیع الاخر ۱۳۳۶ جمعه ایرتسی ۲ شباط ۱۹۱۸ نومرو ۲۲ — ۵۳

اجمال افکار

فاضل محترم علی امیری افندینک عرفان ملییز حقنده اوتهدنبری صرف ایتکده اولدقلری کنجینه همت بتون محافل فکریاتمزجه معلوم اولدیخندن بو بایده سوز سویلکی زائد کورورز . مشارالیهک برعشق حقیقی ایله نوادر ملیه ومفاخر فکریه مزدن بوکره ساحه تبعااته وضع ایتدیرمکه موفق اولدقلری بر اثر کزیندن ، « کتاب دده قورقود » دن بحث ایتک ، شو حرب عالم شمولده بیله علم و عرفان ایچون وطن عثمانیده شایان افتخار بر فعالیت موجود اولدیغنی یار واغیار نظرنده اثبات دیمک اوله . جغندن ، برقاج سطرله اثر حقنده بعض مطالعات سردینی وظیفه دن عد ایدرز .

« قورقود دده » صدر اسلامک ترک رجال مشهوره سننددر . ترک ملیته عائد مشارالیه طرفندن غایت سلیس ونزیه برلسان ایله یازلمش بعض حکایاتی حاوی اولان بر اثرک برلین کتبخانه ایمپراطور . ریسنده بولندیغنی وقتیه علی امیری افندی استاد مز طرفندن معارف ناظر سابق شکری بک افندی یه خبر ویرلمسی اوزرینه درحال برلینه مراجعت اولمش و صورتی فطوغراف ایله استنساخ ایدیلهرک بورایه جلب اولمش ، بوکرده معارف نظارت جلیله سنجه کتاب شکلنده باصدیرلمشدر .

اثری تدقیق ایتدک ، حقیقت حالده ملیته مربوط اولان هر فرد ، بونزیه کتابک سلاستیه افتخار ایدیه بیلیر . لسانمک ساده لکنی انکار وترجعه ده افکارک آچیغجه افاده سی عدی الامکان اولدیغنی ادعا ایدنلره قارشو بو نفیس اثرک برقاج صحیفه سی مسکت بر جوابدر . طبقات منوره مز ایچون برخزینه اولان بو اثرک کوشه نیاندن قورتارلمسی خصوصنده مکرم استاد مز علی امیری افندینک واقع اولان همترین نه قدر متشکر ایهک ، بو بایده فدا کارقلر اختیار بیوران معارف نظارتنه ده اودرجه منتدارزم .

[کوستا و لوبون] ك آثارندن :

فرانسه اختلالی و روحیات انقلابات

صفحات اختراجه خلقك دهل رتا نیری

تاریخك لاعلی التعین بر دوره سنده بر ملی تدقیق ایده بیلیمك ایچون ، مطلقاً اونك بولندی می محیطی و عمل الخصوص ماضیسنی تدقیق لازمدر . واقعا رجال اختلالك وزمانمزمده یشایان بر چوق بولتیقه جیلرك یابدقلمی کی ماضی یی رد وانكار نظریاتجه قابل ایسده ، هر حالده اونك محصورلی اولان آثار ، محکوم اندراس اولیه حق صورتده پایداردر .

بطی ترصبات عصریه اوزرینه مؤسس اولان ماضیده ، افکار وحشیات ، خرافات و اساطیرك انسجام و امتزاجندن ، بر عرقك مابه القوامی بولان « روح ملی » تشکل ایدر . بو روح اولدقجه هر درلو ترقی عذیم الامکاندر . چونکه او حالده هر نسل جدید عرض وجود ایتدجه ایشه اساسندن باشلامق لزومی حاصل اولور .

روح ملی یی تشکیل ایدن بو انسجام و امتزاج ، قابلیت مقاومتی حائز اولدقجه متین دکلدر . انجق بو مقاومتی ده ، هر حالده احتمال انطباقی ازاله ایده جك درجه یی بولماق لازمدر . بو قابلیتندن تجرد ایدنجه ، « روح ارثی » نك هیچ بر خاصه ثباتکاریسی قالمیه جفی کی انطباق اساسندن اوزاقلاشیرسه ، مقتضیات مدنیه اولان تحولات محیطیه دن ده نصیبی اوله ماز .

روح ملیده حصوله کله جك فرط انطباق ، بر ملی اختلالات متوالیه یه طوغری سوق ایدر . قابلیت مقاومتده بر ملت تقریبه دوشرسه انحطاط یولنی طوتمش اولور . چونکه انسانلر کی دی روح مخلوقات ، اوزون بر ماضینك تأثیراتیه غیر متحرک بر حاله کله رك شرائط جدیده معیسته آلیشمقندن عاجز قالنجه ، محو اولوب کیدرلر .

یکدیگرینك ضدی اولان بو ایکی خصیصه آره سنده موازنت لازمه یی محافظه ایده بیلن ملتیرك آزدر . ازمنه قدیمده رومالیر ، دور اخیرده ده انگیزلر بوکا موفق اولمش ملتیدن صاییه بیلرلر . اك مدهش اختلالاته سینیت ویرن ملتیر ، روحلری حددن فضله ثباتکارلقده محصور قالانلردر . اسبابی ایضاح ایچون دییه بیلرزه : بو ملتیر ، حد ذاتنده تدریجاً تکامل و محیطك ایجاباته کوره تنظیم حرکات ایتکی بیلدکلرندن ، الجا آت زمانه اتباع ضرورتی حاصل اولنجه ، کمال شدتله بو یوله آتیلغه مجبور اولورلر .

ثباتکارلق ، يك بطی بر صورتله اکتساب ایدیلیر بر خاصه در . بر عرقك تاریخی ، روحنی تثبیت ایتك ایچون اجرا ایتدکی حرکاتك هیئت مجموعه سندن بشته بر شی دکلدر . بوامنیه یی استحصاله موفق اولیان ملتده انسجام وقوت آرامق خطادر . روما ایمپراطورلنی اواخرنده واقع اولان استیلاردن سوکره ، فرانسه ، بر روح ملی یه وجود ویره بیلیمك ایچون بر چوق عصرلق زمان صرف ایتشددر . واقعا مقصدینه فائل اولمش ایسده بوروج ، توالی دهور واعصار ایله ، يك فضله مقاومت قابلیت احرار ایتشددر .

جزئی انطباق سایه‌سند قدیم فرانسه قرالغی، یواش یواش تبدیل اشکال و شمائله موفق اوله بیلیر و بو صورتله اختلال و اوندن متولد نتایج اوزرینه یکیدن بر روح ملی بی ابداع ایتک کی معضل و مشکل بر معادله به میدان و برله مش اولوردی .

ملاحظات سروده دن، انقرباتک اصل و منشأنده عرقك حائر اولدیغی موقع اهمیت اگلاشدیغی کی اختلالک، مختلف ملترده پک متباین نتیجه لر تولید ایتکی اسبابی و مثلاً بو قدر حرارتله بعض ملتر طرفندن آقیشلانان فرانسه اختلالک نه دن طولای دیکر بعضرنجه قبول ایدلمدیکی حکمتی ظاهر بیدر .

فی الواقع ثباتکاراقده قدیم اولان انکترده دخی اختلال طوفانی قویغش و بر قرال افنا ایدلمش ایه ده، مملکتک قالب ذهنیتی، مکتسبات ماضیه بی محافظه انده بیه جک قدر مقاومتلی، و، بالکن اولری ایجابات درجه سنده تعدیلاته اوغراتمی قوه انطباقیه سنی حائر ایدی .

عقل و منطقی نامنه اوله رق یکیدن بر جمعیت تشکیل مفضدیله، فرانسه رجال اختلالک یاپدقیری کی آباء واجداددن منتقل حوله موروثاتک جمله سنی احا ایتک خصوصی قطعاً انکترده وارد خاطر بیه اولامشدر . [سورهل] دیورکه :

« فرانسزلر، حکومته عداوت، صنف زهبانه نفرت، اصیلزادکانه بغض اظهار و قوانین سرعیه به قارشو رفع لوای عصیان ایدرلر ایکن، انگیزلر، دینلری، اصول مشروطیتلری، اصیلزاده لری و مجلس اعیانلری ایله مفتخر ایدیلر . »

ملل واقوامک مقدراتنده عرقك حائر اولدیغی موقع اهمیت، آمریکا اسپانیول جمهوریتلرنده توالی ایدن اختلاللرک تدقیقاتیه برقات دها ظاهر ایدر . ملز یعنی سجایای ارثیه نك انحلالنی موجب موروثات متباینه بی حائر اشخاصدن مرکب اولان بوجهوریتلر سکانی، روح ملیدن و بناء علیه خاصه ثباتکاریدن محرومدرلر . بویه قاریشیق ملترلی اداره ایتک ممکن دکدر .

عرقك، ملترک قابلیات سیاسیه لری آره سنده وجوده کتردیکی مبیانت سیاسیه لری آره سنده کی تضادی دها واضع صورتده تبین ایچون، مختلف ایکی عرق ططرفندن اداره اولمش اولان برملتک احوالی تدقیق ایتک لازمدر

تاریخده بوکا مثال بولمی قولایدیر : پک یقین زمانده اسپانیول ربه تابهیتندن حکومت متحده نك حاکمینه کچن [کوبا] و [فیلیپین] آطه لری حیرت بخش بر نمونه عبرتدر . اسپانیا [کوبا] ده حاکم ایکن جزیره نك نه حال تذبذب و سفالته بولندیغی، بالآخره نه درجه ده کسب عمران و رفاهیت ایتدیکی معلومدر .

تجربه، عصرلردنبری اسپانیا دولتی طرفندن اداره ایدلمش اولان [فیلیپین] آطه لرنده عینی آثار کی کوسترمشدر . اوراسی جیم بر بطاقلق، بر منبع امراض، بر مرکز سفالت حالی آلمش ایکن، آمریقانک انه کچدکن بر قاچ سنه صوکره ایش بسبتنه دکشدی : قولرا، وبا، تمامیه مندفع اولدی، بطاقلقر قورودولدی، بتون حوالی، شبکه حدیدیه ایله دونادلدی، مملکتی مکتب و اعمالخانه لر تزیین واون اوچ سنه ظرفنده مقدار وفیات ثلثان نسبتده تناقص ایتدی .

بر ملتک مقدارتنده روح ارثینک نه بیوک موقع اشغال ایتدیکنی و عرق کله سنک پک عمیق معناسنی هنوز لایقیه اکلامیان نظریاتجیلره بوبارز مثاللری تدقیق ایتلرینی توصیه لازمدر .

کبری احمد مانی